

**EVALUAREA TEMATICĂ A
CONSILIULUI JUDEȚEAN HARGHITA
PRIVIND IMPLEMENTAREA
STRATEGIEI NAȚIONALE ANTICORUPȚIE 2016 - 2020**

Raport de evaluare

Septembrie 2019

- I. Introducere
- II. Constatări
- III. Bune practici
- IV. Recomandări

I. INTRODUCERE

Adresa fizică:, Piața Libertății nr. 5, municipiul Miercurea Ciuc, județul Harghita, România, cod poștal 530140.

Adresa virtuală: www.judetulharghita.ro

Cadrul legal care reglementează activitatea instituției:

- Lege nr. 215 din 23 aprilie 2001 - Legea administrației publice locale cu modificările și completările ulterioare;
- Legea nr. 273/2006 a finanțelor publice locale, cu modificările și completările ulterioare;
- Legea nr. 52/2003 privind transparența decizională în administrația publică, cu modificările și completările ulterioare;
- Legea nr. 544/2001 privind liberul acces la informațiile de interes public, cu modificările și completările ulterioare;
- Hotărârea Guvernului României nr. 878/2005 privind accesul publicului la informația privind mediul, cu modificările și completările ulterioare;
- Legea nr. 213/1998 privind proprietatea publică și regimul acesteia, cu modificările și completările ulterioare;
- Legea nr. 350/2001 privind amenajarea teritoriului și urbanismul, cu modificările și completările ulterioare;
- Legea nr. 51/2006 a serviciilor comunitare de utilități publice, republicată, cu modificările și completările ulterioare;
- Legea nr. 92/2007 a serviciilor de transport public local, cu modificările și completările ulterioare;
- Ordonanța Guvernului României nr. 43/1997 privind regimul drumurilor, republicată, cu modificările și completările ulterioare;
- Ordonanța de Urgență a Guvernului României nr. 162/2008 privind transferul ansamblului de atribuții și competențe exercitate de Ministerul Sănătății către autoritățile administrației publice locale, cu modificările și completările ulterioare;

- Legea nr. 98/2016 privind achizițiile publice;
- Hotărârea Guvernului României nr. 385/2016 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a prevederilor referitoare la atribuirea contractului de achiziție publică/acordului-cadru din Legea nr. 98/2016 privind achizițiile publice;
- Legea nr. 99/2016 privind achizițiile sectoriale;
- Legea nr. 100/2016 privind concesiunile de lucrări și concesiunile de servicii;
- Legea nr. 176/2010 privind integritatea în exercitarea funcțiilor și demnităților publice, pentru modificarea și completarea Legii nr. 144/2007 privind înființarea, organizarea și funcționarea Agenției Naționale de Integritate, precum și pentru modificarea și completarea altor acte normative;
- Legea nr. 161/2003 privind unele măsuri pentru asigurarea transparenței în exercitarea demnităților publice, a funcțiilor publice și în mediul de afaceri, prevenirea și sancționarea corupției, cu modificările și completările ulterioare;
- Codul penal;
- Legea nr. 251/2004 privind unele măsuri referitoare la bunurile primite cu titlu gratuit cu prilejul unor acțiuni de protocol în exercitarea mandatului sau a funcției;
- Legea nr. 571/2004 privind protecția personalului din autoritățile publice, instituțiile publice și din alte unități care semnalează încălcări ale legii;
- Legea nr. 188/1999 privind Statutul funcționarilor publici, republicată, cu modificările și completările ulterioare;
- Ordonanță de Urgență Guvernului a nr. 57/2019 privind Codul administrativ cu modificările ulterioare.

Misiune / atribuții/ competențe: Consiliul Județean Harghita are misiunea de a coordona activitatea consiliilor locale, în vederea realizării serviciilor publice de interes județean care să asigure:

- îmbunătățirea calității vieții locuitorilor;
- dezvoltarea economico-socială a județului;
- protejarea și refacerea mediului;
- gestionarea și valorizarea patrimoniului județean.

Aspecte generale privind organizarea și funcționarea Consiliului Județean Harghita și a structurilor subordonate incluse în procesul de evaluare:

Organigrama instituției poate fi consultată pe pagina de internet a instituției, la adresa:

https://judetulharghita.ro/upload/public/szemelyzeti/acte/Hot2017-223_OrganigramaCJH.pdf

În cadrul Consiliului Județean Harghita își desfășoară activitatea un număr de **225 de persoane** (cu funcții de execuție, de conducere și de demnitate publică), dintr-un număr total de **246 de funcții** prevăzute în statul instituției, după cum urmează:

- De demnitate publică: **3 (31.07.2019)**
- De conducere: **26 (31.07.2019)**
- De execuție: **196 (31.07.2019)**

La nivelul tuturor celor 18 servicii publice și instituții subordonate, numărul angajaților este de aproximativ 2922, populația deservită fiind de 333 674 de locuitori.

Structuri subordonate

- Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Harghita;
- Agenția de Dezvoltare Județeană Harghita;
- Editura Hargita Népe;
- Biblioteca Județeană „Kájoni János” ;
- Serviciul Public Salvamont și Salvaspeo al Consiliului Județean Harghita;
- Direcția Județeană de Evidență a Persoanelor;
- Editura Harghita;
- Centrul Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Harghita;
- Centrul Cultural și de Arte Lăzarea;
- Școala Populară de Artă și Meserii a Județului Harghita;
- Centrul Cultural Județean Harghita;
- Serviciul Public de Pază al Obiectivelor de Interes Județean al Consiliului Județean Harghita;
- Centrul Județean de Resurse și Asistență Educațională Harghita;
- Liceul Tehnologic Special „Szent Anna” Miercurea Ciuc;
- Școala Gimnazială Specială Ocland;
- Școala Gimnazială Specială Bilbor;
- Spitalul de Psihiatrie Tulgheș;
- Spitalul Județean de Urgență Miercurea Ciuc.

Evaluarea a constatat în analiza chestionarului privind modul de implementare a Strategiei Naționale anticorupție 2016-2020 transmis de instituția evaluată în data de 20.08.2019 și în desfășurarea vizitei la fața locului, în data de **27 august 2019** între orele 09:00 - 12:30.

Evaluarea a avut ca obiect modul de implementare a următorilor indicatori:

- (1) **conflictele de interese;**
- (2) **accesul la informații de interes public;**
- (3) **incompatibilități;**
- (4) **declararea cadourilor;**
- (5) **protecția avertizorului în interes public.**

În cadrul primei teme, privind conflictul de interese, a fost abordată și problema *pantouflage-ului*. În cadrul celei de-a doua teme, accesul la informații de interes public, au fost purtate discuții și cu privire la aplicarea prevederilor Legii nr. 52/2003 privind transparența decizională în administrația publică.

De asemenea, în cadrul vizitei membrii echipei de evaluare împreună cu reprezentanții instituției prezente la discuții au identificat cazuri de bună practică în domeniul integrității ce pot fi replicate la nivelul altor autorități administrative teritoriale și care sunt detaliate în capitolul III al prezentului raport de evaluare.

Componenta echipei de evaluare:

- , inspector de integritate, Agenția Națională de Integritate, reprezentant al platformei autorităților independente și instituțiilor anticorupție;
- , consilier, Direcția Integritate, Bună Guvernare și Politici Publice, Ministerul Lucrărilor Publice, Dezvoltării și Administrației, reprezentant al platformei de cooperare a administrației publice locale.
- , personal de specialitate juridică asimilat judecătorilor și procurorilor, Direcția Elaborare Acte Normative, Ministerul Justiției.

Din partea Secretariatului tehnic al Strategiei Naționale Anticorupție:

- , director, Direcția de Prevenire a Criminalității, Ministerul Justiției.

Din partea Consiliului Județean Harghita au participat:

- , consilier etic și persoană responsabilă cu aplicarea prevederilor legale privind declarațiile de avere și interese;
- , director general, Direcția Generală Management;
- , responsabil cu aplicarea prevederilor Legii nr. 544/2001, Direcția Generală Administrația Publică Locală (DGAPL);
- , consilier, Direcția Generală Programe Proiecte și Achiziții Publice;
- , consilier juridic, DGAPL;
- , consilier, DGAPL;
- , director general Direcția generală administrația publică locală;
- , consilier, Direcția generală Programe, Proiecte și Achiziții Publice.

II. CONSTATĂRI

Până la efectuarea misiunii de evaluare tematică, Consiliul Județean Harghita a transmis direcției de specialitate din cadrul MLDPA, responsabilă cu monitorizarea implementării prevederilor SNA la nivel local, următoarele documente:

- Declarația de aderare la valorile și principiile SNA;
- Inventarul măsurilor de transparență instituțională de prevenire a corupției, precum și a indicatorilor de evaluare aferent anului 2016;
- Raportul privind stadiul implementării SNA 2016-2020 în anul 2017;
- Chestionarul tematic de evaluare structurat pe temele de evaluare în anul 2019.

Astfel, se contată faptul că, Consiliul Județean Harghita **NU** a transmis până în prezent Direcției Integritate, Bună Guvernare și Politici Publice din cadrul MLDPA nici Anexele A și C privind identificarea riscurilor și vulnerabilităților specifice instituției, precum și a măsurilor de remediere și nici planul de integritate. Întrucât în cadrul întâlnirii reprezentanții instituției au menționat faptul că documentele sunt în curs de elaborare, în cadrul discuției au fost clarificate și aspecte specifice *Metodologiei de identificare a riscurilor și vulnerabilităților la corupție pentru autoritățile administrației publice locale*. Echipa de evaluare a recomandat în acest sens contactarea responsabilului desemnat la nivelul DIBGPP pentru Regiunea de dezvoltare Centru în vederea întreprinderii demersurilor necesare pentru elaborarea acestor documente.

Din discuțiile purtate a rezultat că nu există o comunicare regulată între responsabilii pe teme de integritate din CJ și din structurile subordonate sau aflate în coordonarea sau sub autoritatea acestuia. De asemenea, în raportările anuale subsumate SNA pe care le elaborează CJ Harghita nu sunt cuprinse și contribuțiile structurilor subordonate.

CONFLICTELE DE INTERESE

Din discuțiile avute la fața locului și chestionarul de evaluare, au rezultat următoarele:

Conform chestionarului, în cursul anului 2018, în cadrul Consiliului Județean Harghita nu au fost persoane în cazul cărora Agenția Națională de Integritate să fi emis rapoarte de evaluare prin care s-a constatat încălcarea regimului juridic al conflictelor de interese și nu a fost cazul dispunerii de măsuri administrative.

În prezent la nivelul Consiliului Județean Harghita nu a fost adoptată o procedură internă privind prevenirea și gestionarea conflictelor de interese, documentul fiind în curs de elaborare. Cu toate acestea, din chestionarul transmis și discuția la fața locului a reieșit că pentru prevenirea încălcării regimului juridic al conflictelor de interese, precum și în legătură cu încălcarea normelor privind declararea averilor și a intereselor și, totodată, pentru gestionarea eficientă a apariției unor astfel de incidente de integritate, instituția a întreprins următoarele măsuri:

- în fiecare an, Direcția Generală Management transmite tuturor angajaților (implicit celor din structurile subordonate), prin e-mail, o adresă de informare cu privire la depunerea *Declarațiilor de avere și de interese*, la care sunt anexate formulare tip, precum și website-ul unde poate fi accesat *Ghidul de completare a declarațiilor de avere și de interese* (<https://www.integritate.eu>)¹;
- pentru a evita depășirea termenului prevăzut de lege, prin adresă sus-menționată se solicită depunerea formularelor de către angajați până la data de 30 mai a anului în curs, solicitarea fiind reluată telefonic și reamintită în cadrul ședințelor de consiliu;
- membrii comisiilor de evaluare completează formularul de integritate conform Legii nr. 184/2016.

¹ *Ghidul de completare a declarațiilor de avere și de interese* (<https://www.integritate.eu>) este transmis de către Direcția Generală Management și prin Intranet-ul instituției.

La nivelul Consiliului Județean Harghita sunt desemnate prin dispoziție două persoane responsabile cu situația declarațiilor de avere și de interese la nivelul instituției (separat pentru consilierii județeni și funcționari publici). Întrucât la nivelul instituțiilor din subordine nu există persoane desemnate pentru această activitate, Direcția Generală Management este responsabilă și pentru colectarea formularelor de la nivelul acestor instituții. Responsabilii desemnați oferă consultanță în momentul predării formularelor, dar și în cadrul ședințelor de consiliu. Până în prezent, la nivelul Consiliului Județean Harghita nu au existat cazuri care să necesite sesizarea Agenției Naționale de Integritate cu privire la completarea necorespunzătoare a declarațiilor de avere și interese.

Din discuțiile la fața locului, a reieșit faptul că evidența declarațiilor de avere și interese este ținută în format scriptic și electronic în *registre dedicate*, care conțin și o rubrică cu observații pentru fiecare angajat ce se completează ori de câte ori este cazul (de ex: nou angajat, demis, decedat, etc.).

Nici responsabilii cu implementarea declarațiilor de avere și de interese și nici personalul din cadrul instituției nu au beneficiat, în perioada de referință, de programe de pregătire profesională în ceea ce privește regimul juridic al conflictului de interese. De asemenea, nu au fost diseminate la nivelul instituției chestionare pentru evaluarea gradului de cunoaștere de către angajații instituției a normelor referitoare la conflictele de interese.

Conform chestionarului, în cazul în care un angajat dorește să sesizeze o situație de conflict de interese se adresează persoanelor din conducere sau consilierului etic atât în scris (prin e-mail, registratura instituției sau în cutia de sesizări), cât și personal. În cazul consilierilor județeni care iau parte la deliberarea și adoptarea de hotărâri, conform discuției la fața locului, aceștia primesc toate rapoartele și restul documentelor înaintea ședințelor publice, iar dacă au un interes patrimonial în problema supusă dezbaterii anunță din propria inițiativă potențialul conflict și abținerea de la vot înaintea prezentării ordinei de zi. Echipa de evaluare a recomandat ca președintele sau secretarul comisiei să menționeze la începutul ședinței prevederile legale în acest context și să invite consilierii județeni să își declare eventualele interese, aspecte care să fie consemnate în procesul verbal al ședinței.

Atât în chestionarul transmis, cât și în cadrul discuțiilor purtate cu ocazia vizitei de evaluare, reprezentanții Consiliului Județean Harghita au precizat faptul că în perioada de referință nu au existat situații în care să fi fost emis un avertisment de integritate de Sistemul PREVENT, gestionat de ANI, cu privire la procedurile de achiziție publică desfășurate. Cu toate acestea, în cadrul discuției reprezentanții au menționat faptul că în anul 2019 a fost emis un avertisment de integritate pentru unul dintre semnatarii procedurilor de achiziție (incompatibilitate), întrucât acesta figura ca reprezentantul primăriei în societate. Astfel, din discuția cu responsabilul a reieșit faptul că la nivelul Consiliului Județean Harghita pe lângă comisia de evaluare un număr de 64 de persoane cu rol decizional (cei 31 de consilieri județeni, directori, șefi birou etc.) semnează pentru fiecare procedură de achiziție în parte. În acest context, întrucât textul legal prevede expres, este recomandabilă actualizarea listei prin eliminarea celor 31 de consilieri județeni.

În cursul discuțiilor, mai mulți reprezentanți din cadrul instituției au adus în discuție probleme concrete de interpretare și aplicare a dispozițiilor legii, în vederea evitării conflictului de interese, inclusiv în ceea ce privește statutul consilierilor județeni de persoane cu funcție de decizie în sensul legislației în materia achizițiilor publice, precum și a noutăților legislative pentru consilierii județeni. Astfel, reprezentantul Agenției Naționale de Integritate a prelucrat persoanele responsabile cu implementarea dispozițiilor legale privind declarațiile de avere și de interese cu privire la următoarele aspecte la care aveau nelămuriri: modul de transmitere a declarațiilor de avere și interese (temenele, conținutul adresei de înaintare) și maniera în care se realizează anonimizarea veniturilor soțului/soției funcționarilor publici în declarația de avere (se menționează venitul în declarație, iar anonimizarea se face urmare a cererii adresată Agenției Naționale de Integritate la care se atașează adeverința din care rezultă că salariul este confidențial).

PANTOUFLAGE (INTERDICȚIA POST ANGAJARE)

În cadrul discuțiilor purtate în cadrul temei privind „*conflictul de interese*”, a fost abordată și chestiunea *pantouflage*-ului. Astfel, s-a constatat că nu există o cunoaștere aprofundată a subiectului. Pornind și de la definiția cuprinsă în Strategia Națională Anticorupție 2016-2020², cele mai frecvente obiective ale unui sistem care abordează migrarea funcționarilor publici din sectorul public în cel privat sunt: (1) să se asigure că anumite informații dobândite în serviciul public nu sunt utilizate în mod abuziv; (2) să se asigure că exercitarea autorității de către un funcționar public nu este influențată de câștigul personal, inclusiv prin speranța sau așteptarea unei angajări viitoare și (3) să se asigure că accesul și contactele actualilor, precum și ale foștilor funcționari publici nu sunt utilizate pentru beneficiile nejustificate ale funcționarilor sau ale altora.

Ca sediu general al materiei, interdicția post angajare se regăsește în cuprinsul prevederilor art. 13 alin. (1) din Ordonanța de urgență nr. 66/2011 *privind prevenirea, constatarea și sancționarea neregulilor apărute în obținerea și utilizarea fondurilor europene și/sau a fondurilor publice naționale aferente acestora*, cu modificările și completările ulterioare și ale art. 94 alin. (3) Legea nr. 161/2003 *privind unele măsuri pentru asigurarea transparenței în exercitarea demnităților publice, a funcțiilor publice și în mediul de afaceri, prevenirea și sancționarea corupției*, cu modificările și completările ulterioare, în funcție de specificitatea instituției poate fi gândită o procedură pentru aplicarea legii.

² Aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 583/2016 din 10 august 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 644 din 23 august 2016: „Pantouflage: Noile abordări în managementul sectorului public, împreună cu posibilitățile extinse de muncă, au schimbat relațiile serviciului public și ale sectorului privat, precum și percepția publică asupra acestor relații. Necesitatea de a menține încrederea publicului, în special în perioadele de schimbare, sporește importanța dezvoltării și menținerii sistemelor ce abordează conflictele de interese, inclusiv pe cele care apar la migrarea funcționarilor publici către sectorul privat. Cele mai frecvente obiective ale unui sistem care abordează migrarea funcționarilor publici din sectorul public în cel privat sunt: (1) să se asigure că anumite informații dobândite în serviciul public nu sunt utilizate în mod abuziv; (2) să se asigure că exercitarea autorității de către un funcționar public nu este influențată de câștigul personal, inclusiv prin speranța sau așteptarea unei angajări viitoare și (3) să se asigure că accesul și contactele actualilor precum și ale foștilor funcționari publici nu sunt utilizate pentru beneficiile nejustificate ale funcționarilor sau ale altora”.

La momentul vizitei nu exista un mecanism intern de monitorizare a situațiilor ce pot genera încălcări ale interdicțiilor legale cunoscute generic sub numele de *pantouflage* sau interdicția post-angajare. În acest sens echipa de evaluare a recomandat elaborarea unei declarații pe propria răspundere cu privire la respectarea acestei prevederi pe care angajații să o semneze în momentul eliberării funcției deținute.

ACCESUL LA INFORMAȚII DE INTERES PUBLIC

Ca urmare a analizei paginii de internet a Consiliului Județean Harghita, a chestionarului de evaluare, precum și a discuțiilor care au avut loc în cadrul ședinței de evaluare, au fost constatate următoarele:

La nivelul instituției, sunt desemnate două persoane cu atribuții în ceea ce privește aplicarea dispozițiilor Legii nr. 544/2001, dar care îndeplinesc și alte responsabilități în cadrul instituției, respectiv soluționarea petițiilor, asigurarea implementării prevederilor legale ale Legii nr. 176/2010 pentru consilierii județeni și secretariatul proiectelor de hotărâri de Guvern. Conform chestionarului atribuțiile lor sunt reglementate în *Regulamentul de organizare și funcționare* al instituției, care poate fi consultat pe site-ul instituției: <https://judetulharghita.ro/consiliul-judetean-harghita/aparatul-propriu.html>. Precizăm faptul că din analiza paginii de internet a instituției a reieșit faptul că în **Secțiunea Aparatul propriu** sunt create sub-secțiuni pentru fiecare departament în parte în care se regăsesc atât datele de contact ale conducătorilor structurilor, cât și atribuțiile și modul de funcționare al acestora.

Relația cu presa este gestionată de către Direcția Generală Management, care gestionează solicitările venite din partea ziariștilor respectând termenele legale prevăzute, organizează conferințele de presă și asigură accesul acestora la dezbateri. Conferințele de presă sunt realizate cel puțin lunar. În cadrul discuției la fața locului reprezentantul direcției a precizat faptul că la nivelul structurii se face și o monitorizare a presei locale, iar pe subiectele de interes identificate instituția răspunde din propria inițiativă.

Persoanele responsabile de aplicarea Legii nr. 544/2001 au beneficiat de instruire de specialitate în anii 2013, 2015, 2016 și 2017.

Conform informațiilor oferite în chestionar toate informațiile prevăzute la art. 5 alin. (1) din Legea nr. 544/2001 sunt publicate pe pagina de internet a instituției - <https://judetulharghita.ro/consiliul-judetean-harghita/informatii-publice.html>, dar și la avizier (de ex: formularele, lista cuprinzând documentele de interes public din instituție etc.). Ca urmare a analizei paginii de internet a instituției, la momentul vizitei echipa de evaluare a făcut observații cu privire la modul de structurare a informațiilor și a recomandat actualizarea și completarea acestora (de ex: formular pentru *Reclamația administrativă*, publicarea rapoartelor de activitate ale instituției etc.) în conformitate cu prevederile legislative în vigoare (Codul administrativ, Anexa 4 la SNA și Anexa 1 la HG. Nr. 478/2016). În sub-secțiunea *Buletin Informativ, Raport de evaluare* (<https://judetulharghita.ro/consiliul-judetean-harghita/informatii-publice/buletin-informativ-raport-de-evaluare.html>), regăsim publicate:

- Rapoartele anuale de evaluare a implementării Legii nr.544/2001 pentru anii 2007 - 2018;

- Rapoartele anuale privind transparența decizională la nivelul Consiliului Județean Harghita pentru anii 2007 - 2018;
- Declarația de aderare la SNA 2016-2020.

Raportul de activitate al instituției, prevăzut la art. 5 din Legea nr. 544/2001, este publicat într-o secțiune distinctă în cadrul paginii de internet - <https://judetulharghita.ro/consiliul-județean-harghita/informatii-publice/evaluarea-anului.html> și vizează perioada 2008-2016; acesta nu a fost publicat în Monitorul Oficial al României. În cadrul discuției la fața locului, echipa de evaluare a recomandat respectarea prevederilor legislative pe acest segment, respectiv elaborarea și publicarea anuală a raportului de activitate al instituției conform modelului prevăzut în Anexa 4 la HG. Nr. 478/2016. Trebuie menționat faptul că AGENDA DE LUCRU a conducerii Consiliului Județean Harghita nu este disponibilă în vederea consultării pe site-ul instituției.

Ca metode de comunicare online a informațiilor de interes public, Consiliul Județean Harghita folosește atât adresa directă de web (în baza unui cont de utilizator), cât și paginile de Facebook dedicate unde vizitatorii pot pune întrebări în mediul online (www.facebook.com/judetulharghita, www.facebook.com/harghitamegye) și în același timp vizualiza activitatea instituției. De asemenea, pe site-ul instituției se regăsesc adresele de e-mail (împreună cu numerele de telefon) ale persoanelor desemnate cu activitatea de comunicare, dar și două adrese dedicate instituției - info@judetulharghita.ro și info@harghitamegye.ro. Pagina de internet a Consiliului Județean Harghita este disponibilă în trei limbi, respectiv: română, maghiară și engleză. Totodată, cetățenii pot interacționa cu reprezentanții instituției, dar și cu alți cetățeni, pe pagina de **Forum** disponibilă în cadrul **Secțiunii Servicii Publice**: <https://judetulharghita.ro/servicii-publice/forum.html>.

Din analiza chestionarului a reieșit faptul că, deși au fost înregistrate situații de nerespectare a termenelor prevăzute de Legea nr.544/2001, instituția nu a avut în anul 2018 reclamații administrative. Motivul pentru care au fost depășite termenele legale s-a datorat volumului mare de informații care necesitau verificarea și sintetizarea conform cerințelor solicitantului. În acest context, echipa de evaluare a precizat reprezentanților instituției faptul că legea nu prevede prelucrarea datelor existente, ci strict punerea la dispoziția solicitanților a informațiilor cerute în formatul disponibil. Astfel, s-a recomandat respectarea prevederilor legale, iar în cazul în care informațiile oferite servesc elaborării unor cercetări științifice/ studii/ etc. să se solicite transmiterea documentului rezultat.

Consiliul Județean Harghita a înregistrat o plângere în instanță cu privire la încălcarea liberului acces la informațiile publice în cazul unei solicitări care a vizat documentele aferente unui proces penal al unui demnitar. Instanța a dispus comunicarea documentelor, întrucât hotărârile Consiliului Județean Harghita, procesele verbale și minutele ședințelor, înregistrarea audio și dispoziția de convocare în legătură cu procesul penal menționat anterior sunt de interes public.

Instituția nu are o procedură internă privind accesul la informațiile de interes public. Registrele aferente activității de informare publică au un format distinct față de cel prevăzut de lege, înregistrarea fiind făcută în format electronic prin sistemul **My Task**.

Cu privire la *datele publice deschise (open data)*, din chestionar reiese că la nivelul instituției nu a fost desemnată o persoană pentru activitatea de publicare a datelor deschise, iar până în prezent, instituția nu a publicat seturi de date deschise pe portalul data.gov.ro. În urma discuției privind identificarea și publicarea seturilor de date relevante activității instituției pe portalul data.gov.ro, reprezentanții instituției prezenți au precizat faptul că se are în vedere realizarea acestei activități, prin desemnarea unui responsabil și utilizarea acestui portal ca instrument. Pe pagina de internet a instituției regăsim documente în format *pdf*. needitabil.

TRANSPARENȚA ÎN PROCESUL DECIZIONAL

Discuțiile purtate în cadrul Consiliului Județean Harghita în cadrul temei „Accesul la informații de interes public” au atins și problematica *transparenței în procesul decizional* și au relevat faptul că sunt cunoscute și aplicate prevederile Legii nr. 52/2003 *privind transparența decizională în administrația publică*, republicată.

În ceea ce privește anunțurile referitoare la elaborarea unui act normativ promovat în procedură de transparență de către instituție, din consultarea paginii de internet a rezultat faptul că proiectele de hotărâre sunt aduse la cunoștința publicului (<https://judetulharghita.ro/consiliul-județean-harghita/informatii-publice/anunturi-publice.html>) cu respectarea termenului legal prevăzut de lege. Sunt însoțite de documente ce motivează/ justifică necesitatea elaborării (notă de fundamentare, referat de aprobare), fiind publicate în format *pdf* needitabil. Pentru fiecare proiect a fost stabilit un termen limită pentru primirea de propuneri, opinii, sugestii. Sunt precizate locul și modalitatea în care cei interesați pot transmite în scris propuneri, opinii, sugestii.

În cadrul Secțiunii Consiliu se regăsește o subsecțiunea dedicată transparenței decizionale: <https://judetulharghita.ro/consiliul/hotarari.html>. În cadrul acesteia de regăsesc următoarele secțiuni: hotărâri din perioada 2009-2019, hotărâri aprobate din perioada 2009-2019, proiecte de hotărâri și dispoziții, sugestii pentru proiectele de hotărâre, hotărâri de principiu din perioada 2016-2019, procesele verbale aferente ședințelor consiliului județean din perioada 2010-2019, minutele ședințelor CJH din perioada 2010-2019, dispoziții ale președintelui CJH din perioada 2011-2019, etc. Rapoartele anuale privind activitatea președintelui (2012-2015) și vicepreședinților (2012-2015) se regăsesc în Secțiunea **Raport de activitate** din site. Nu a fost completată sinteza activității din perioada 2016 - 2020 regăsită în secțiunea <https://judetulharghita.ro/consiliu/membrii-consiliului-pe-perioada-2016-2020.html>.

Rapoartele anuale privind transparența decizională din perioada 2007 - 2018 sunt publicate în format pdf. pe site-ul instituției în **Secțiunea Informații de interes public**, subsecțiunea **Buletin Informativ, Raport de evaluare**. La nivelul instituției a fost desemnată o persoană responsabilă pentru relația cu societatea civilă. Din discuțiile avute la fața locului cu reprezentanții instituției a reieșit faptul că există o colaborare bună cu societatea civilă.

Astfel, au fost organizate întâlniri publice în vederea dezbaterii proiectelor de acte normative și, pe cale de consecință, au fost redactate minute. Cu toate că în chestionarul transmis, Consiliul Județean Harghita menționează că nu au fost situații în care se promovează proiecte de acte normative în procedură de urgență, cu aplicarea art. 7 alin. (13) din Legea nr. 52/2003, republicată, din Raportul pentru anul 2018 a reieșit faptul că un număr de 281 de acte normative din cele 377 adoptate nu au fost supuse consultării publice. Nu au fost sesizări privind încălcarea dreptului de participare la procesul de elaborare a actelor normative.

Din discuțiile purtate a rezultat faptul că interesul presei pentru proiectele de hotărâre puse în consultare este unul ridicat. Presa este invitată să participe la ședințele publice în cadrul proiectelor publice supuse dezbaterii. Totodată după fiecare ședință instituția transmite un comunicat de presă și acordă un interviu. Ședințele nu sunt înregistrate și nu se regăsesc pe site-ul instituției. În acest sens se recomandă postarea lor cel puțin pe site-ul instituției.

Cu privire la această temă, se ia act de faptul că sunt respectate parțial prevederile *Legii nr. 52/2003 privind transparența decizională în administrația publică*, republicată, și în acest context se recomandă întreprinderea măsurilor necesare în vederea aplicării tuturor prevederilor.

INCOMPATIBILITĂȚI

Din discuțiile purtate, precum și din analiza răspunsurilor la chestionarul privind evaluarea tematică privind implementarea Strategiei Naționale Anticorupție 2016-2020, au rezultat următoarele:

Din chestionarul transmis a reieșit faptul că, în perioada de referință, în cadrul Consiliului Județean Harghita nu au fost înregistrate cazuri în care Agenția Națională de Integritate să fi emis rapoarte de evaluare prin care a fost constatată încălcarea regimului juridic al incompatibilităților. De asemenea, nu a fost cazul dispunerii de măsuri administrative, neexistând rapoarte de evaluare emise de Agenția Națională de Integritate care să fi rămas definitive, în anul 2018.

În ceea ce privește prevenirea încălcării regimului juridic al incompatibilităților la nivelul instituției, Consiliul Județean Harghita enumeră în chestionar că măsuri luate: *informarea și responsabilizarea personalului; organizarea fluxului de lucru și sistemul de gestionare a sarcinilor; solicitarea punctului de vedere ANI; sesizarea incompatibilităților de către membrii comisiei; respectiv aprobarea Procedurii de sistem privind gestionarea funcțiilor sensibile și a Registrului funcțiilor sensibile*. Instituția nu are o procedură privind evitarea cazurilor de incompatibilitate care să cuprindă măsuri de identificare timpurie cu privire la incompatibilități, în vederea sesizării Agenției Naționale de Integritate. În acest context, pentru a evita o posibilă stare de incompatibilitate, reprezentantul Agenției Naționale de Integritate a discutat cu persoanele responsabile cu implementarea dispozițiilor legale privind declarațiile de avere și de interese despre posibilitatea numirii unei comisii/persoane care să primească declarațiile făcute de funcționarii care înțeleg să desfășoare o altă activitate, simultan cu funcția publică.

Totodată, pentru situația în care un angajat/funcționar public dorește să sesizeze o situație de incompatibilitate, din chestionarul transmis a rezultat faptul că potrivit reglementărilor interne ROI, ROF și Circuitul documentelor, orice persoană interesată poate face sesizări de avertizare în interes public prin e-mail, în scris la registratura instituției sau utilizând cutia de sesizări, precum și personal persoanelor din conducerea instituției sau consilierului etic. În cadrul discuției reprezentanții instituției au menționat faptul că angajații își pot face cunoscută opinia/observațiile/propunerile în cadrul ședințelor interne prin intermediul platformei www.slido.com, putând fiind păstrat anonimul persoanelor.

Din discuții a reieșit faptul că instituția nu verifică, în procedura de angajare a personalului, dacă acesta se află sub incidența interdicției de 3 ani de ocupare a unei funcții publice. Pentru remedierea acestei situații, echipa de evaluare a recomandat consultarea site-ului ANI, secțiunea “Interdicție 3 ani”.

Responsabilul din cadrul instituției a participat, în anul 2018 la un program de pregătire profesională în ceea ce privește regimul juridic al incompatibilităților organizat de Institutul Național de Administrație. De asemenea, în instituție nu au fost diseminate chestionare pentru evaluarea gradului de cunoaștere de către angajații instituției a normelor privind situațiile de incompatibilitate.

DECLARAREA CADOURILOR

Din discuțiile purtate precum și din analiza răspunsurilor la chestionarul privind evaluarea tematică privind implementarea Strategiei Naționale Anticorupție 2016-2019, au rezultat următoarele:

La nivelul instituției nu a fost constituită *Comisia de evaluare și inventariere a bunurilor primite cu titlu gratuit cu prilejul unor acțiuni de protocol în exercitarea mandatului sau a funcției*. Totodată, întrucât nu au existat bunuri de natura celor care să se încadreze în prevederile Legii nr. 251/2004 *privind bunurile primite cu titlu gratuit cu prilejul unor acțiuni de protocol în exercitarea mandatului sau a funcției*, la nivelul instituției nu au fost elaborate documente de evidență pentru declararea cadourilor. Evaluatorii au precizat că trebuie aduse la îndeplinire prevederile Legii nr. 251/2004 privind unele măsuri referitoare la bunurile primite cu titlu gratuit cu prilejul unor acțiuni de protocol în exercitare mandatului sau a funcției, fiind fără relevanță faptul că nu au fost primite bunuri de natura celor care fac obiectul legii. În măsura în care instituția evaluată apreciază că legislația primară și secundară în materie este insuficientă, poate avea în vedere inclusiv elaborarea unei proceduri pe această temă.

În ceea ce privește gradul de cunoaștere de către angajații instituției a normelor referitoare la declararea cadourilor, din răspunsurile oferite în chestionar a reieșit faptul că nu au fost diseminate chestionare de evaluare, astfel gradul de cunoaștere al angajaților CJ Harghita cu privire la aceste prevederi nu a putut fi cuantificat. Discuțiile au scos însă în evidență neclarități în legătură cu modalitatea de evaluare a unor astfel de bunuri primite cadou. Astfel, au fost aduse

în discuție exemple de bună practică utilizate atât în alte instituții publice cât și, în anumite cazuri, în activitatea diplomatică.

PROTECȚIA AVERTIZORULUI ÎN INTERES PUBLIC

În cadrul discuțiilor purtate, pornind de la răspunsurile oferite prin chestionarul privind evaluarea tematică privind implementarea Strategiei Naționale Anticorupție 2016-2020, a rezultat că la nivelul Consiliului Județean Harghita nu au existat avertizări în interes public sau cel puțin nu au existat sesizări care să fi fost calificate astfel.

La nivelul instituției nu există o procedură privind protecția avertizorilor care să reglementeze modul de protejare a funcționarilor publici și a personalului contractual din cadrul aparatului de specialitate al președintelui consiliului județean și al serviciilor publice, instituțiilor publice și regiilor autonome de interes local care semnaleză încălcări ale legii. Potrivit informațiilor furnizate de autoritatea supusă evaluării, nu a fost desemnată o structură responsabilă de primirea și soluționarea avertizărilor în interes public. În acest sens echipa de evaluatori a recomandat desemnarea unei persoane în care angajații instituției să aibe încredere, iar ca profil, fie ca acesta să facă parte din corpul de control intern ori să fie jurist de profesie.

Din chestionarul completat și transmis de autoritatea publică evaluată, rezultă că la nivelul acesteia nu au fost desfășurate programe de (in)formare cu privire la procedura aplicabilă în materia protecției avertizorilor în interes public.

În legătură cu acest subiect, evaluatorii au oferit soluții de bună practică, printre acestea regăsindu-se și adaptarea la specificul instituției a procedurii aprobate la nivelul Ministerului Dezvoltării Regionale și Administrației Publice. În acest sens, se recomandă ca înaintea elaborării procedurii să se stabilească canalele optime de raportare a avertizărilor în interes public și implicit modalitatea de identificarea corectă a acestora din mulțimea petițiilor, cu mențiunea că specificitatea și modalitatea de soluționare a acestora fiind la fel foarte importantă.

III. BUNE PRACTICI

➤ **My task** (<http://management.hargitamegye.ro/ro/user/login?destination=node>) - Sistemul de monitorizare a sarcinilor și a performanței individuale a angajaților Consiliului Județean Harghita a fost creat în scopul creșterii capacității instituției de a deservi cetățenii județului, de a reduce timpul de rezolvare a sarcinilor, respectiv de a măsura într-un mod transparent performanța personalului și a crește eficacitatea acestora.

Astfel, prin intermediul MY TASK este gestionat modul în care personalul instituției răspunde la cererile cetățenilor, fiind asigurată totodată transparența în modul de soluționare a diferitelor sarcini/probleme. De asemenea, sistemul face posibilă identificarea în scurt timp a task-urilor nesoluționate în timp, precum și posibilitatea alocării unor noi sarcini pentru soluționarea rapidă a acestora. Cu ajutorul My Task este realizată și monitorizarea performanței reale a modului în care este gestionată resursa umană la nivelul instituției, implicit timpul alocat soluționării solicitărilor venite din partea locuitorilor. Sistemul este online și poate fi accesat și cu ajutorul instrumentelor digitale (telefon, tabletă, etc.).

Realizat la inițiativa angajaților, prototipul sistemului nu a necesitat alocarea de surse financiare din partea instituției. În etapa inițială principala resursă utilizată a fost resursa umană, respectiv timpul alocat dezvoltării și implementării sistemului. În momentul de față se dorește dezvoltarea sistemului prin intermediul unui contract de servicii.

Conform reprezentanților Consiliului Județean Harghita prin implementarea sistemului MyTask capacitatea de a deservi cetățenii județului a crescut, timpul de rezolvare a sarcinilor este în scădere, iar prin transparența performanței personalului a condus la creșterea eficacității acestora.

➤ În anul 2017, Consiliul Județean Harghita a creat o pagină de internet - <http://investitii.hargitamegye.ro/transparenta> - dedicată transparenței bugetare, prin intermediul căreia este monitorizată în timp real alocarea și utilizarea banilor publici la nivelul județului. Ca instrument de management deschis și transparent pagina permite participarea reală a cetățenilor la guvernarea județului, aceștia putând să consulte informații cu privire la: în cazul consiliilor locale - repartizarea pe unități administrativ-teritoriale a sumelor defalcate din taxa pe valoarea adăugată și a impozitului pe venit pentru echilibrarea bugetelor locale; investițiile proprii ale Consiliului Județean Harghita sau finanțarea nerambursabilă a diferitelor programe și proiecte de către Consiliul Județean Harghita (de exemplu: programul anual de sprijinire a cultelor religioase, programul cultural, programul cultural pentru comunități românești, programul de porturi populare, programul familial, programul pentru pompieri voluntari etc.); lista entităților care au primit subvenții sau cotizații de la Consiliul Județean Harghita; lista investițiilor de care beneficiază mai multe localități din județ; precum și altele.

IV. RECOMANDĂRI

CONFLICTELE DE INTERESE

1. Actualizarea și completarea Codului de etică prin introducerea unor prevederi referitoare la pantouflage, conflicte de interese și incompatibilități;
2. Elaborarea unei proceduri operaționale privind prevenirea conflictului de interese, precum și modalitățile de gestionare în situația apariției unei astfel de situații adaptată specificului instituției și includerea în cadrul acesteia a unor dispoziții privind interdicția post-angajare (pantouflage), inclusiv din perspectiva art. 13 alin. (1) din Ordonanța de urgență nr. 66/2011;
3. În ceea ce privește consultanța oferită la momentul completării formularelor, să se analizeze oportunitatea centralizării întrebărilor cel mai des întâlnite în vederea evidențierii temelor de interes în acest domeniu;
4. Se recomandă instituirea unui mecanism privind identificarea tuturor persoanelor din cadrul instituției care au obligația depunerii declarațiilor de avere și de interese în cazul numirilor/încetărilor în/din exercitarea funcției publice, a posibilelor conflicte de interese în cazul comisiilor de concurs a depășirii termenelor, transmiterea documentelor către Agenția

Națională de Integritate, etc.. Totodată, precizăm faptul că o astfel de evidență (se recomandă un format electronic, într-un program de calcul tabelar - de exemplu Excel - sau într-un alt format - care să cuprindă funcția, compartimentul, data angajării/ încetării, etc.) are, totodată, rolul de a facilita activitatea persoanei responsabile cu implementarea prevederilor Legii nr. 176/2010 și poate fi utilă pentru desfășurarea activității întregii instituții. Se poate avea în vedere, ca exemplu de bună practică, corelarea programelor informatice de la structura de resurse umane cu prevederile specifice din legislația declarațiilor de avere și de interese.

TRANSPARENȚA INSTITUȚIILOR PUBLICE ȘI ACCESUL LA INFORMAȚIILE DE INTERES PUBLIC DEȚINUTE DE ACESTEA

1. Actualizarea permanentă a listei de acte normative publicate pe pagina de internet a instituției și cu alte reglementări (legislația privind avertizorii de integritate, privind declararea cadourilor, declararea de aderare la SNA 2016-2020 etc.) și conexarea lor cu textele legii pe portalul www.legislatie.just.ro (conform prevederilor HG nr. 478/2016, respectiv standardelor Anexei 4 la HG nr. 583/2016). Totodată, se recomandă în acest sens reactualizarea structurii site-ului prin respectarea modelelor înaintate prin actele normative în domeniu și actualizarea informațiilor existente.
2. Asigurarea participării la activitățile de instruire profesională a persoanelor responsabile de aplicarea Legii nr. 544/2001, cu modificările și completările ulterioare, a persoanei responsabile cu publicarea datelor în format deschis, respectiv a persoanei responsabile de aplicarea Legii nr. 52/2003, republicată;
3. Elaborarea unei proceduri în care să fie exemplificat circuitul documentelor în instituție și a persoanelor implicate, implicit prin definirea specifică a responsabilităților acestora în procesul de informare publică și transparență decizională;
4. Elaborarea și actualizarea permanentă, pe pagina de internet a instituției, a unei liste de întrebări și răspunsuri frecvente, pe teme de larg interes public conform prevederilor art. 8 alin. (1[^]1) din HG nr. 123/2002, cu modificările și completările ulterioare;
5. Completarea și actualizarea sub-secțiunii dedicate transparenței decizionale pentru a putea fi mai ușor de accesat;
6. Înregistrarea și publicarea ședințelor publice ale Consiliului Județean Harghita;
7. Desemnarea unui responsabil pentru date deschise, care să gestioneze user-ul alocat instituției pe portalul data.gov.ro și să analizeze informațiile relevante pentru obiectul de activitate al Consiliului Județean în vederea încărcării acestora pe portalul data.gov.ro, astfel încât să fie utilizate în mod liber, reutilizate și redistribuite de către persoane interesate. Totodată se recomandă și actualizarea și creșterea numărului de documente publicate în program de prelucrare text (de exemplu Word) și program de calcul tabelar (de exemplu Excel) pe site-ul instituției;
8. Evaluarea lărgirii posibilităților de comunicare cu comunitatea și prin intermediul rețelelor de socializare.

9. Respectarea standardului de afișare a informațiilor de interes public prevăzut de Anexa nr. 4 la SNA;
10. Analizarea cu atenție a proiectelor de acte normative care pot constitui excepții de la aplicarea Legii nr. 52/2003, astfel încât promovarea actelor fără a fi supuse consultării publice să nu se transforme din excepție în regulă;
11. Aplicarea prevederilor art. 197 alin. (5) din Codul Administrativ referitoare la comunicarea și aducerea la cunoștință a actelor administrative, respectiv crearea unei secțiuni distincte în prima pagină a meniului paginii de internet numită **Monitorul Oficial Local** și publicarea informațiilor conform procedurii prevăzute în Anexa nr. 1 a actului normativ.

INCOMPATIBILITĂȚI

1. Organizarea și efectuarea unor sesiuni de pregătire profesională în ceea ce privește regimul juridic al incompatibilităților și diseminarea unor chestionare pentru evaluarea gradului de cunoaștere de către angajați a normelor privind situațiile de incompatibilitate;
2. Diseminarea la nivelul instituției de chestionare pentru evaluarea gradului de cunoaștere a prevederilor legale care reglementează regimul juridic al incompatibilităților, în contextul numeroaselor modificări legislative survenite în ultima perioadă în acest domeniu și, în special, în cazul aleșilor locali;
3. Elaborarea unei proceduri pentru evitarea și gestionarea, în cazul apariției, a unor situații de încălcare a regimului incompatibilităților;
4. Verificarea pe site-ul ANI a eventualei incidențe a unei interdicții de 3 ani în ipoteza angajării de personal în instituție.

DECLARAREA CADOURILOR

1. Publicarea pe site-ul instituției a registrului bunurilor, chiar dacă nu au fost primite bunuri de natura celor care fac obiectul legii;
2. Respectarea dispozițiilor *Legii nr. 251/2004 privind unele măsuri referitoare la bunurile primite cu titlu gratuit cu prilejul unor acțiuni de protocol în exercitarea mandatului sau a funcției*, prin:
 - Constituirea Comisiei de evaluare și inventariere a bunurilor primite cu titlu gratuit cu prilejul acțiunilor de protocol;
 - Elaborarea unui registru de evidență a cadourilor și publicarea listei pe pagina de internet a instituției.

În măsura în care instituția evaluată apreciază că legislația primară și secundară în materie este insuficientă, poate avea în vedere inclusiv elaborarea unei proceduri pe această temă.
3. Organizarea și efectuarea unor sesiuni de informare privind legislația în domeniul declarării bunurilor primite cu titlu gratuit, cu prilejul unor acțiuni de protocol, în exercitarea

mandatului sau a funcției, pentru toate persoanele cărora le sunt aplicabile prevederile legislației în domeniu, pentru conștientizarea personalului cu privire la înțelesul noțiunii de bunuri declarabile în sensul Legii nr. 251/2004, acesta nefiind limitat la darurile manuale primite cu ocazia întâlnirilor bilaterale cu delegații, române sau străine, ci incluzând și materialele promoționale primite de angajații instituției cu ocazia participării la diverse reuniuni, în măsura în care acestea îndeplinesc condițiile legale de declarare;

4. Verificarea gradului de cunoaștere/aprofundare a legislației și procedurii interne în materie, eventual prin aplicarea unor chestionare de evaluare și adoptare a unor măsuri de îmbunătățire a gradului de cunoaștere, dacă sunt necesare.

PROTECȚIA AVERTIZORULUI ÎN INTERES PUBLIC

1. Elaborarea unei proceduri privind protecția avertizorului de integritate la nivelul Consiliului Județean Harghita, care să poată fi implementată, asigurându-se următoarele:
 - Desemnarea unei persoane sau a unei structuri responsabile cu primirea și soluționarea avertizărilor în interes public, inclusiv prin crearea unui canal de raportare clar definit;
 - Protecția identității avertizorilor de integritate;
 - Soluționarea pe fond a sesizărilor;
 - Protecția avertizorilor de integritate împotriva unor acțiuni represive.
2. Organizarea și efectuarea unei sesiuni de informare cu angajații instituției privind legislația în domeniul protecției avertizorului în interes public, precum și cu referire la prevederile procedurii interne în domeniu, cu întreg personalul Consiliului Județean;
3. Verificarea gradului de cunoaștere/aprofundare a legislației și adoptarea unor măsuri de îmbunătățire a gradului de cunoaștere, dacă sunt necesare.

ALTELE

1. Implementarea Metodologiei de identificare a riscurilor și vulnerabilităților la corupție pentru autoritățile administrației publice locale, instrument de lucru disponibil pe site-ul Ministerului Lucrărilor Publice, Dezvoltării și Administrației la secțiunea Integritate și bună guvernare (<http://mdrap.ro/sna-2016-2020>);
2. Contactarea responsabilului desemnat la nivelul DIBGPP pentru Regiunea de dezvoltare Centru în vederea întreprinderii demersurilor necesare pentru elaborarea Anexelor A și C privind identificarea riscurilor și vulnerabilităților specifice instituției, respectiv a planului de Integritate al instituției;
3. Întrucât la nivelul Consiliului Județean Harghita nu se realizează monitorizarea stadiului aplicării prevederilor SNA 2016-2020 la nivelul structurilor subordonate, în acest context

echipa de evaluare recomandă organizarea unor întâlniri sau a altor forme de comunicare regulată ale responsabililor pe teme specifice prevenirii corupției și promovării transparenței și integrității din cadrul structurii supraordonate cu omologii de la nivelul subordonatelor precum și integrarea în raportările subsumate SNA elaborate de CJ Harghita a contribuțiilor structurilor subordonate;

4. Având în vedere faptul că pe site-ul instituției în prezent nu se regăsește o secțiune dedicată domeniului integritate, echipa de evaluare recomandă construirea unei astfel de ramificații în cadrul paginii web a instituției unde să se regăsească documentele specifice domeniului (de ex: planul de integritate, rapoartele anuale privind stadiul implementării SNA 2016-2020, planul de integritate, etc.);
5. Actualizarea periodică a Codului de etică și a Regulamentului Intern conform noilor reglementări legislative în domeniu și raportat la realitatea cadrului organizațional.